

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

استاد مطهری نمونه کامل و راستین یک معلم انسان ساز

آنچه در زندگی استاد شهید آیت الله مرتضی مطهری بیش از همه خودنمایی می کند، این است که حیات پربرکت ایشان همواره بر مدار ارزش ها و کرامت انسانی چرخید و ایشان همواره تمام سعی خود را برای شناساندن بهتر خدا، مکتب و دین اسلام برای دیگران به کار بستند و به هیچ بیگانه ای مجال تجاوز به ارزشهای دین اسلام را ندادند، ایشان به عنوان یک معلم راستین در سنگر تعلیم و تعلم قدم نهادند و در این راه به قله های رفیع دست یافتند. ایشان شرافت و مرتبت را با شان خداوند و پیامبران در وجود خویش محقق ساختند و هدف متعالی خلقت؛ پیوند انسان به خداوند متعال (عبادت) را با همت بلند خویش جاری کردند؛ ایشان نگاه ترکیبی به همه معارف بشری داشتند و تمامی تلاشهای علمی و عملی خود را مقدمه ای برای عبادت خداوند متعال می دانستند و همواره دینداری را در دستور کار داشتند و زمانی که به شهادت رسیدند، عبادت عملی و علمی خود را کامل کرده و به دیار باقی شتافتند تا معمار و معلم بزرگ انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره) همه آثارش را مفید بدانند و بهره برداری از آنها را سفارش کنند... استاد مرتضی مطهری نمونه کامل و راستین یک معلم انسان ساز است و انسانهای بزرگی را تربیت نموده و با تالیفات خود به هنر «معلمی» خود استمرار بخشیده است. چه نیکو است که مقام و نقش معلم را از کلام این استاد شهید ناظر باشیم: معلم باید نیروی فکری متعلم را پرورش دهد و او را به سوی استقلال رهنمون شود. باید قوه ابتکار او را زنده کند؛ یعنی در واقع، کار معلم آتش گیره دادن است. فرق است میان تنوری که شما بخواهید آتش از بیرون بیاورید و در آن بریزید تا آن را داغ کنید و تنوری که در آن هیزم و چوب جمع است و شما فقط آتش گیره از خارج می آورید و آن قدر زیر این چوب ها و هیزم ها قرار می دهید که اینها کم کم مشتعل شود.

سالروز شهادت مظلومانه متفکر شهید علامه مرتضی مطهری به زیبایی به عنوان روز معلم ثبت شده است، ضمن فرارسیدن پاسداشت هفته معلم، فضایل و شرایط عزیزترین قشر جامعه از نگاه قرآن و اهل بیت (ع) در متن ذیل از نظر می گذرد.

منزلت معلم

حضرت سیدالشهدا (ع) در یکی از رهنمودهای حیات بخش خویش فرمودند «مَنْ دَعَا عَبْدًا مِنْ ضَلَالَةٍ إِلَى مَعْرِفَةٍ حَقٍّ فَجَابَهُ كَأَنَّ لَهُ الْاَجْرَ كَعْتَقِ نَسَمَةٍ؛ هر کس انسانی را از گمراهی به سوی شناخت حق و حقیقت راهنمایی کند و او نیز پاسخ مثبت دهد، به اندازه آزادی یک بنده پاداش خواهد داشت».

امام حسین (ع) در این زمینه به مردی که در محضرش بود، چنین فرمودند «کدام یک از دو کار را بیشتر دوست داری: مرد ستمگری می خواهد فرد ناتوانی را به قتل برساند و تو او را یاری می کنی و از دست ظالم نجات می دهی و یا اینکه فرد دگراندیشی که اعتقادات فاسد دارد و می خواهد یکی از شیعیان ما را که توانایی دفاع فکری و عقیدتی از باورهای خود ندارد، گمراه کند و تو در علم و معرفت به روی او می گشایی و آن مستضعف فکری را یاری می کنی و در مقابل هجوم فرهنگی و عقیدتی تجهیزش می نمایی و او با دلایل محکم و منطقی بر دشمن عقیدتی خود پیروز می شود؟»

آن گاه در ادامه فرمود «این ناتوان فکری را یاری کردن افضل است؛ چراکه خداوند متعال فرموده «وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا؛ هر کس فردی را زنده کند، مثل این است که تمام مردم را زنده کرده است.»

عزیزم روزت مبارک

معاونت پژوهش مدرسه علمیه حضرت زینب سلام الله علیها -

استان خوزستان - شهرستان امیدیه - بهار ۱۳۹۹

حق معلم در رساله الحقوق امام سجاد(ع)

حضرت زین العابدین(ع) نیز در ضمن شمارش حقوق اقشار مختلف جامعه، معلمان را از طبقات برتر جامعه قلمداد کرده، به دوستان و شیفتگانش سفارش می‌کرد که حقوق معلمان و اساتید خود را به نحو شایسته‌ای مراعات کنند و در رساله حقوق خود فرمود: «حَقُّ سَائِسِكَ بِالْعِلْمِ فَالْتَعْظِيمُ لَهُ وَالتَّوْقِيرُ لِمَجْلِسِهِ وَحَسْنُ الْأَسْتِمَاعِ إِلَيْهِ؛ حق آموزگار تو این است که او را تعظیم کنی و در مجلس محترم بداری و به نیکویی سخنانش را گوش کنی».

در تفسیر امام عسکری(ع) آمده است: «هنگامی که به حضرت هادی(ع) خبر رسید یکی از فقهای شیعه - که در مقام استادی بود - با برخی از ناصبیان مناظره کرده و با برهان محکم و متقن، باطل بودن ناصبی را اثبات کرده و او را رسوا کرده است، خیلی خوشحال شد و هنگامی که آن استاد فرزانه به حضور امام هادی(ع) رسید، امام او را در صدر مجلس به تخت بزرگی که در آنجا قبلاً نهاده بودند، راهنمایی کرد. این درحالی بود که گروهی از علویان و بنی‌هاشم حضور داشتند و خود امام بر آن تخت نشست. حضرت آن استاد فقیه را بالا برد و تعظیم کرد تا اینکه بر روی آن تخت نشانید»

عزیز همچون پدر

حضرت امیر مؤمنان علی(ع) احترام معلم را بر هر قشری از جامعه لازم می‌دانست و به مسلمانان سفارش می‌کرد که به پاس خدمات این گروه ارزشمند در هر مقامی که باشند، آنان را همانند پدر خود گرامی بدارند و در این زمینه فرمود:

«قُمْ عَنْ مَجْلِسِكَ لِإِيكٍ وَمُعَلِّمِكَ وَلَوْ كُنْتَ أَمِيرًا؛ به پاس گرامیداشت پدر و معلم خود به پا خیز! گرچه پادشاه باشی».

ویژگی‌های معلمان شایسته

امام صادق(ع) فرمود: «الْمُعَلِّمُ لَا يُعَلِّمُ بِالْأَجْرِ وَيَقْبَلُ الْهَدِيَّةَ إِذَا أُهْدِيَ إِلَيْهِ؛ معلم به خاطر مزد درس نمی‌دهد، بلکه برای خدا و با خلوص نیت آموزش می‌دهد و هرگاه هدیه‌ای به او دادند، آن را می‌پذیرد».

پیامبر اکرم(ص) دورترین مردم از خداوند را دو گروه معرفی کرد و در توضیح گروه دوم فرمود: «وَمُعَلِّمُ الصِّبْيَانِ لَا يُؤَاسِي بَيْنَهُمْ وَلَا يُرَاقِبُ اللَّهَ فِي الْيَتِيمِ؛ و معلم کودکان که در میان آنان به عدالت رفتار نمی‌کند و در مورد یتیم، خدا را در نظر نمی‌گیرد».

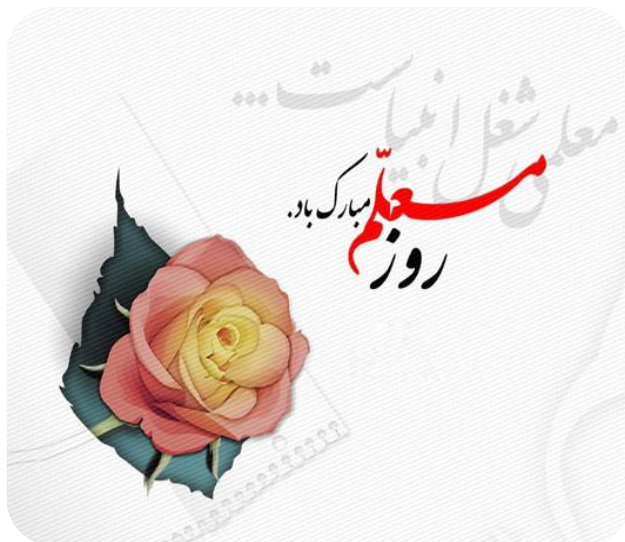
حضرت علی(ع) فرمود: «مَنْ تَوَاضَعَ لِلْمُتَعَلِّمِينَ وَذَلَّ لِلْعُلَمَاءِ سَادَ بَعْلَمِهِ؛ هر معلمی که بر شاگردانش تواضع و فروتنی کند و در برابر دانشمندان خود را کوچک و پایین دست به حساب آورد، با دانش خود به آقایی می‌رسد».

رسول خدا(ص) فرمود: «در روز قیامت دانشمندان و معلمان بد را می‌آورند و به آتش جهنم می‌اندازند. یکی از آنان از شدت عذاب داخل آتش به دور خود می‌چرخد... کسانی که از او علم آموخته و نجات یافته‌اند، به او می‌گویند: وای بر تو! ما راه راست را از تو آموختیم و هدایت شدیم. چرا تو این‌گونه‌ای؟ او پاسخ می‌دهد: من نسبت به آنچه به شما می‌آموختم و شما را از آن نهی می‌کردم، مخالفت کردم»

سخنان مقام معظم رهبری در مورد مقام معلم

* در منطق اسلام مسئله تعلیم و تربیت؛ به معنای زندگی بخشیدن به فرد و جامعه است؛ اما در نگاه تمدن مادی، معیار ارزش گذاری معلم؛ قابلیت تبدیل فعالیت‌های او به پول است.

* نگاه به معلم باید همان نگاه اسلامی باشد که در آن، متعلم در مقابل معلم در اوج ادب؛ سپاسگزاری و خضوع قرار داد و آحاد مردم نیز به معنای حقیقی برای معلم؛ احترام و ارزش قائلند.

منابع:

۱. <https://iqna.ir/fa/news/>

۲. <https://www.dana.ir/>

۳. <http://noahmadi3.blogfa.com/>

